

Agendapunt 5 – ALV 20 februari 2017

Voorstel deelname samenwerking coöperaties inzake energietender

Opgesteld door: Bestuur, n.a.v. bijeenkomsten met leden en andere coöperaties
Aan: Algemene Ledenvergadering WindpowerNijmegen 20 februari 2017
Ter: Goedkeuring door de leden van WindpowerNijmegen

Inleiding

Het bestuur van WindpowerNijmegen legt met veel plezier bijgaand voorstel tot deelname aan een samenwerking van energievoöperaties uit gemeentes in de omgeving van Arnhem en Nijmegen voor aan de ALV. Deze samenwerking is een gevolg van de wens om deel te nemen aan de door 17 gemeentes in de regio uitgeschreven **energietender**. Daarnaast willen we gezamenlijk de **posities van coöperaties in de regio versterken**.

Het voorstel is tot stand gekomen allereerst na gesprekken op uitnodiging van de gemeente Nijmegen i.s.m. de andere gemeentes. Zij gaven daarin aan dat het de nadrukkelijke wens van de gemeentes is om coöperaties te betrekken bij deze energietender. Vervolgens zijn we samen met Wiek-II in gesprek gegaan met andere coöperaties om hen te vragen of zij dezelfde kansen zagen als wij, om mee te doen aan de tender. De inschrijving zelf is voorbehouden aan partijen die een vergunning hebben tot energielevering. In dit geval willen we dan ook een samenwerking aangaan met De Groene Stroomfabriek (gelieerd aan Huismerk Energie). Vanwege het enthousiasme in de regio hebben we de plannen verder ontwikkeld en op 9 februari jl. gedeeld in een open bijeenkomst voor leden. Ook hier bleek veel steun voor de plannen.

Wij zijn ervan overtuigd dat dit een belangrijke stap is in het verwezenlijken van onze ambitie om een brede rol in duurzame energie in Nijmegen en omgeving te spelen. Ook denken wij dat dit initiatief de beoogde energietransitie zal versnellen en de positie van onze coöperatie en andere regionale coöperaties zal versterken. Deze samenwerking en deelname aan de tender past bij de richting van onze toekomststrategie en het ontwikkelen van nieuwe duurzame energie opwekprojecten zoals bv. Zonnepark de Grift. Graag leggen we het daarom in dit document uitgebreid uit.

Op pagina 5 is het voorstel waar we goedkeuring voor vragen beknopt geformuleerd.

Aanbesteding / tender elektriciteit 17 gemeentes

17 gemeentes in de KAN-regio gaan elektriciteit inkopen en hebben daarvoor een aanbesteding uitgeschreven. In deze aanbesteding / tender is een groeimodel opgenomen om te komen tot 100% lokale duurzame energie: nieuwe wind-, zon- en waterprojecten dus. In totaal moet 90.000 MWh elektriciteit voorzien worden uit nieuwe projecten (vanaf 2015).

Degene die inschrijven op de aanbesteding, moeten kunnen aantonen dat zij deels nu al en daarna zo spoedig mogelijk, de benodigde elektriciteit aan deze gemeentes kunnen leveren vanuit uitsluitend nieuwe duurzame projecten (additionele, nog niet bestaande, lokale duurzame energie opwek). De inschrijving voor deze aanbesteding sluit eind februari (deel 1, algemene en kwalitatieve documenten) / eind maart (deel 2 prijs). Vandaar dat we tijdens de ALV van 20 februari hierover een besluit moeten nemen. In de aanbesteding is een aantal criteria gedefinieerd waarop inschrijvers worden beoordeeld.

“Burgers geven energie” – hoe en wat?

De tender van de gemeenten daagt de indiener uit tot de ontwikkeling en realisatie van lokale, decentrale projecten en vraagt om een gevestigde energieleverancier die de stroom uit deze projecten aan de gemeentes kan leveren. Wij – als gezamenlijke coöperaties – hebben deze nieuwe projecten in de pijplijn (zie het overzicht in de bijlage) en deze krijgen met het winnen van de tender een grotere kans op realisatie. Daarnaast is De Groene Stroomfabriek (onderdeel van Huismerk Energie) in staat om de levering te verzorgen. Bovendien bereiken we, als we de tender winnen, de doelstellingen die onze coöperaties voorstaan: leveren van een bijdrage aan de duurzame energietransitie en leveren van duurzame lokaal opgewekte energie.

Het DNA van de gezamenlijke coöperaties / duurzame energie-initiatieven en het DNA van De Groene Stroomfabriek (DGS) vullen elkaar uitstekend aan. Daarom zijn de gezamenlijke duurzame energie initiatieven samen met DGS een speler die de aanbesteding kan winnen. Ons aanbod sluit aan bij de wensen en voorwaarden die in de aanbesteding zijn opgenomen. Als het lukt, geeft dit een enorme impuls aan de lokale energietransitie (veel projecten erbij in de regio) en is het een grote stap in het kantelen van de eigendomsverhoudingen in het energielandschap: burgers geven energie.

Voor alle duidelijkheid. Noch de coöperatie WindpowerNijmegen, noch de Unie van duurzame energiecoöperaties zullen zelf inschrijven op de tender. Dit mag alleen een partij doen die een vergunning heeft tot energielevering, in dit geval De Groene Stroomfabriek. De Unie en daarmee coöperatie WindpowerNijmegen maakt wel een afspraak met DGS tot levering van een bepaald deel van de duurzame energie uit nieuw te ontwikkelen projecten.

Samenwerking in de Unie

Het plan is om als gezamenlijke coöperaties een samenwerking aan te gaan in de vorm van een Unie van lokale duurzaamheidsinitiatieven. Daartoe sluiten we een samenwerkings-overeenkomst conform de uitgangspunten in de bijlage ‘Samenwerkingsovereenkomst Unie van coöperaties’. De meerwaarde die deze samenwerking ten aanzien van de criteria van de aanbesteding heeft zijn:

- lokale duurzame initiatieven, die nieuwe duurzame opwek in handen van burgers willen gaan realiseren: lokaal eigenaarschap, energie van burgers uit de regio;
- het stimuleren van de lokale duurzame economie.

Samenwerking tussen Unie en stichting Wiek-II

Het plan is om als gezamenlijke coöperaties een samenwerking aan te gaan met Stichting Wiek-II. Daartoe gaan we een samenwerkingsovereenkomst sluiten op basis van de uitgangspunten in de bijlage 2 ‘Principes samenwerkingsovereenkomst tussen stichting Wiek-II i.k.v. deze tender’. Dit is van belang omdat de ontwikkelkracht van Wiek-II onontbeerlijk is bij de ontwikkeling van de ontwikkeling van de nieuwe projecten.

Samenwerking van de Unie met De Groene Stroomfabriek

Daarnaast zal deze Unie van lokale duurzaamheidsinitiatieven een samenwerkingsovereenkomst sluiten met De Groene Stroomfabriek. De Groene Stroomfabriek (DGS) voldoet als stroomleverancier aan de minimale eisen van de tender (zoals leveringsvergunning, volumecriteria en garantstellingen). DGS schrijft in op de tender en sluit daartoe een samenwerkingsovereenkomst met de Unie.

De samenwerkingsovereenkomst tussen de Unie en DGS zal bestaan uit:

- Afspraken over ontwikkelen van alle projecten t.b.v. de tender (zie projectenlijst tender): inspanningsverplichting coöperaties.
- Afspraken over marktconforme waarde van de GVO's, eventueel vermeerderd met een opslag van alle projecten t.b.v. de tender; wat de producent er voor krijgt van Huiskerk.
- Afspraken over ontwikkelkapitaal, bijvoorbeeld in de vorm van een revolverend fonds, aangestuurd door de unie, die Groenestroomfabriek bereid is opzij te zetten voor alle projecten t.b.v. de tender en onder welke voorwaarden dit geld kan worden aangesproken.
- Afhankelijk van de aard van het project zal minimaal 50% van de elektriciteit geleverd worden aan de Groenestroomfabriek.

Andere betrokken coöperaties zijn Rijn en IJssel Energie, Lingewaard Energie en de Betuwse Energiecoöperatie. Andere duurzaamheidsinitiatieven met een coöperatief karakter, uit bijvoorbeeld Berg en Dal of Leur (Wijchen), kunnen later nog aansluiten bij deze Unie.

Opbrengsten

Als dit verbond de aanbesteding wint, betekent dit dat de energie van ons windpark en toekomstige projecten voor een groot deel zal worden afgenomen door deze gemeenten. De opgewekte elektriciteit blijft dus echt in de regio. Hiermee kunnen we een positie verwerven als lokale energiecoöperaties en een grote bijdrage leveren aan de lokale duurzame opwekking. Stichting Wiek-II zal de Unie waar nodig ondersteunen in de samenwerking en kan de coöperaties en initiatieven die deelnemen aan de Unie ook ondersteunen bij het ontwikkelen van de beoogde projecten.

En hoe werkt het dan?

- Op dit moment hebben we (heeft de Unie) alleen de opgewekte energie uit ons windpark in te brengen om te komen tot de benodigde hoeveelheid elektriciteit. We hebben dus circa 25.000 MWh.
- De aanbesteding geeft 5 jaar de tijd om met nieuwe projecten (incl. het windpark dus) te komen tot 90.000 MWh. In de eerste 5 jaar mag duurzame energie uit andere bronnen geleverd worden. Het leveren van die andere bronnen is een taak voor de De Groene Stroomfabriek.
- De lokale duurzame energie-initiatieven (m.n. coöperaties) in de Unie ontwikkelen projecten. Zij committeren zich aan het leveren van minimaal 50% van de opgewekte elektriciteit aan De Groene Stroomfabriek t.b.v. levering aan de gemeenten.
- De Groene Stroomfabriek levert de elektriciteit aan de gemeentes.

Wat levert het op voor coöperatie WindpowerNijmegen?

- Versterken van onze positie als een van de regionale energiecoöperaties, nauwere samenwerking (naast de samenwerking in de Vereniging voor Gelderse Energiecoöperaties VECG), goede PR.

- In de aanbesteding is extra geld beschikbaar voor de groenwaarde van lokale projecten (via Garanties van oorsprong, GVO). Daardoor maakt de aanbesteding het mogelijk projecten te realiseren die anders niet van de grond komen. Met de meeropbrengsten uit de aanbesteding kunnen we projecten mogelijk maken die anders niet kostendekkend zijn. Daarnaast kunnen de financiële middelen die vrijkomen worden ingezet om projecten te ontwikkelen en voorfinancieren.
- Tot slot zullen de regiogemeenten zich, naar verwachting meer dan nu, inspanssen om de randvoorwaarden te realiseren waarmee duurzame energieprojecten gerealiseerd kunnen worden.

Voor onze regio en in het algemeen

- Lokale economische ontwikkeling;
- Bijdrage aan de transitie naar 100% duurzame energievoorziening.

Wat zijn de voorwaarden voor coöperatie WindpowerNijmegen?

- We committeren ons aan het samenwerkingsverband van lokale duurzame energie initiatieven met een coöperatief karakter.
- We spannen ons in om de beoogde projecten (zie bijlage) te ontwikkelen (in samenwerking met stichting Wiek-II), zodat wij en daarmee de Unie kunnen voldoen aan de leveringsverplichting van 90.000 MWh per jaar.
- We spannen ons in om voldoende leden en participanten te werven voor de projecten die we ontwikkelen.
- Als coöperatie worden we eigenaar van de duurzame energie opwekprojecten. We committeren ons aan het leveren van minimaal 50% van de door ons opgewekte energie in de tender.

Wat zijn de risico's?

Er zitten voor de coöperatie beperkte risico's in de deelname aan de tender. De Groene Stroomfabriek en niet de Unie schrijft in op de tender. De Unie gaat geen juridische verplichting aan, anders dan in de samenwerking wordt afgesproken. We gaan een inspanningsverplichting aan om elektriciteit uit de projecten in te brengen bij de DGS. Doordat DGS inschrijft en niet de Unie / coöperaties zijn de risico's beperkt, zeker in financiële zin. Potentiële risico's voor de coöperatie zijn:

- Onze inbreng is dat we stroom leveren uit de projecten. Hier moeten we aan werken. Er zit geen boete op het niet leveren, maar we gaan wel een inspanningsverplichting aan om daadwerkelijk te leveren.
- Er is een risico dat DGS wordt overgenomen door een groot energiebedrijf. We raken dan het lokale karakter kwijt. Dit kunnen we mitigeren door een clause op te nemen in de samenwerking met DGS. DGS is een kleine energieleverancier en kan failliet gaan. Als dat gebeurt, vervalt het contract dat gesloten is op basis van de aanbesteding. Dat kan imagoschade opleveren voor de coöperatie / de Unie. Dit geldt overigens ook voor Windpark Nijmegen-Betuwe.
- Samenwerking met andere coöperaties heeft een afbreukrisico. Het samenwerkingsverband kan uiteenvallen wat mogelijk reputatieschade oplevert.
- Niet winnen van de tender met DGS waardoor een onderhandelingspositie tegenover de winnaar van de tender slechter wordt (het is mogelijk dat een andere partij die de tender wint onze coöperatie zal benaderen om met hen mee te doen).

- Het behalen van het doel, het verkrijgen van de projecten in burgerhand, kan falen als het ons niet lukt voldoende leden te werven die de gezamenlijke investering op zich weten te nemen. We moeten dan terugvallen op andere investeerders.
- De malus in de tender bestaat uit een boete van € 50.000 voor het niet halen van de doelstelling in de tender en nog eens € 50.000 als de voorgestelde sleutelpersonen (drie personen die benoemd worden in de inschrijving op de aanbesteding) niet worden ingezet (deze personen mogen wel worden vervangen). Dit is een financieel risico voor DGS en niet voor de Unie.

NB. Voor elk nieuw project dat we als coöperatie WindpowerNijmegen i.s.m. Wiek-II ontwikkelen wordt een plan van aanpak en een business case gemaakt. Voor elk nieuw project wordt besluitvorming op de Algemene Ledenvergadering voorbereid in de vorm van een voorstel dat aan de ALV voorgelegd.

Gaat het lukken om voldoende projecten te ontwikkelen?

De verwachting is dat het de Unie gaat lukken om voldoende projecten te ontwikkelen om te voldoen aan de vereiste inbreng van elektriciteit binnen de gestelde termijn. In de bijlage bij deze notitie is een overzicht opgenomen van de te ontwikkelen projecten. Voor zowel de coöperaties als Wiek-II is het ontwikkelen van nieuwe lokale, duurzame projecten een speerpunt dat hiermee in stroomversnelling kan komen. Zowel de Rabobank als PPM Oost hebben uitgesproken dat zij wat betreft financiering interesse hebben om in de projecten deel te nemen.

Organisatie

Deelname aan dit samenwerkingsverband kost uiteraard tijd, maar naar verwachting niet veel meer tijd dan we al verwachten nodig te hebben om nieuwe projecten te omarmen. Twee bestuursleden hebben de Unie in hun portefeuille en wonen overleggen bij. Daarnaast gaan we – zoals is afgesproken in het strategieproces – een besluit nemen over de toekomstige organisatievorm van onze coöperatie, daarin kan deze ontwikkeling ook worden meegenomen.

Voorgesteld besluit ter goedkeuring aan de leden van de coöperatie:

Het bestuur van de coöperatie WindpowerNijmegen stelt de ALV voor om:

1. deel te nemen aan de Unie van lokale duurzame energie initiatieven met een coöperatief karakter. De samenwerking in deze Unie zal vorm krijgen op basis van de 'Samenwerkingsovereenkomst Unie van coöperaties' (zie bijlage).

De Algemene ledenvergadering van coöperatie WindpowerNijmegen mandateert het bestuur voor het sluiten van de Samenwerkingsovereenkomst met de Unie van coöperaties, en als deelnemer van de Unie de samenwerkingsovereenkomsten met De Groene Stroomfabriek en stichting Wiek-II, binnen het kader van de vermelde uitgangspunten (zie ook bijlage), op voorwaarde dat hier geen negatieve financiële consequenties voor de windaandeelhouders aan zijn verbonden.

2. nieuwe projecten te ontwikkelen en ons te committeren om minimaal 50% van de opgewekte elektriciteit uit deze nieuwe projecten in te brengen t.b.v. de tender (op basis van de toekomstige organisatievorm – waartoe een voorstel aan de volgende ALV wordt voorgelegd).

Bijlage Te realiseren projecten

Overzicht te ontwikkelen projecten in de regio door lokale duurzame energiecoöperaties

locatie	plaats	GVO' *	technologie
Pley	Arnhem	20.700	wind
Elden	Arnhem	1.500	zon
Bergerden	Lingewaard	1.500	zon
Lingezege	Lingewaard	8.000	zon
Park15	Lingewaard	5.000	zon
Valburg	Over-betuwe	5.000	zon
Windpark Nijmegen-Betuwe	Nijmegen	22.000	wind
De Grift	Nijmegen	4.500	zon
Spijk	Rijnwaarden	6.000	zon
Stuw bij Grave	Wijchen	21.000	water
Bijsterhuizen	Wijchen	18.000	zon

Totaal 113.200 GVO' in ontwikkelportfolio. Aannee 20% hiervan voor eigen gebruik door de coöperatieleden, netto 90.560 voor inbreng in de tender. Deze projecten zijn op dit moment in verschillende ontwikkelstadia, maar in dusdanige ontwikkeling dat realisatie naar verwachting binnen nu en 5 jaar haalbaar is.

Hiernaast beschikken we nog over een lijst van 2de tranche projecten, projecten in een minder ver stadium, maar met voldoende potentie om tot wasdom en uitvoering te komen.

Weergave bovenstaande projecten in de regio

